

Årsberetning for Lokalhistorisk Arkiv 2018

Mit sidste år som arkivleder har været et meget travlt år med mange tidkrævende, men spændende henvendelser og afleveringer, f.eks. gamle skøder fra 1800-tallet, protokoller og masser af fotos. Der er også afleveret mange avisudklip i flere store kasser og i 7-8 mapper, så der er fortsat rigeligt med arbejde til det flittige avisudklipshold. Jeg har fundet rigtig mange oplysninger om ejendomme og personer, f.eks. Jægerhytten, Engholm og "Bimanden", en original, som boede på heden. Til kommunens hjemmeside har jeg fundet oplysninger om kommuneplantagen og parkerne i Frederiks, og det har desuden været et virkelig tidkrævende projekt at finde materiale til en korttavle, der skal sættes op ved "Jyllands Hjerter", hvor Mølleåkanalen slutter. Beretningen er lagt ud på vores lokalhistoriske hjemmeside, og da korttavlen er forsynet med to QR koder, kan man læse en udførlig information på stedet. Jeg har desuden skrevet tre artikler og fundet materiale til folkebladet til tre andre, og da det var "Kartoflens dag", skrev jeg kartoflens historie som en tidslinje fra ca. 1450 – 1933. I forbindelse med udgivelsen af Trap Danmarks 6. udgave blev jeg bedt om at skrive om fangerne i Gedhus og om at finde oplysninger om Karup, Kølvrå og en hedebonde, og arkivet har desuden bidraget til 3 bøger, "Alvor og livsglæde på Alheden", en bog om Citrøen (fordi frihedskæmperne i Frederiks havde en sådan!) og "Mein lieber Kristian". For den sidste holdt arkivet en bogpræsentation i et lokale på biblioteket, hvor der var fuldt hus, og hvor forfatterne fik solgt 50 bøger.

Stor interesse for lokalhistorie

Der er ophængt lokalhistoriske billeder flere steder i den tidligere Karup Kommune, f.eks. på Frippelehjemmet, hvor mine kalendere også vises på storskærm. Både Karup Forsamlingshus og pakhuset i Frederiks har fået scannede fotos med henblik på ophængning af plancher. Dejligt at se, at billeder og kalendere bliver brugt! Af udstillinger har der kun været en enkelt med familie billeder i maj måned, hvor jeg også havde fire "rundvisninger" for at fortælle om billederne. Foredrag har der derimod været mange af. I alt ni, hvoraf de to var i samarbejde med Lokalhistorisk Forening. Det ene var et billedforedrag ved generalforsamlingen med Børge Mortensen, som har en utrolig hukommelse, og det andet var med Vagn Lund, der fortalte medrivende om sin barndom og ungdom. De øvrige syv foredrag har jeg holdt. De tre af dem handlede om Kølvrå med byens to boligforeninger som arrangører, og alle tre var udsolgt i løbet af et par dage efter at være blevet lagt ud på Facebook en måned før. Også det fjerde, der først afholdes 4. april, blev udsolgt med det samme. I løbet af sommeren holdt jeg to foredrag om ledvogterhuset, det tidligere arkiv, som der var planer om at bruge som enten et cyklens hus eller som et interaktivt kartoffelmuseum, men det bliver i stedet et dukkemuseum, der flytter ind. Flygtningelejrene er et aktuelt emne, som der er stor interesse for, og jeg har holdt foredrag om dem to gange. Første gang for Fjends Egnshistoriske Forening og anden gang for Ældresagens bestyrelse, og jeg har desuden to aftaler i forsommeren. Årets rekord for antal tilhørere har et foredrag om en lokal original, Jakob Skomager, hvor der var 120 tilhørere.

Penge fra fond og harmonisering af arkiverne

I juni søgte arkivet penge hos VELUX Fonden til nyt IT-udstyr, og det lykkedes at få tildelt 22.000 kr., som er blevet brugt til anskaffelse af en multifunktionsmaskine og to laptops. I september vedtog politikerne en harmonisering af arkiverne. Den betød, at arkivet fik beskåret sit budgetbeløb med 60.000 kr., da alle arkiver fik tildelt et beløb, der svarede til antallet af indbyggere i dækningsområdet. Det kunne umiddelbart lyde meget rimeligt, men problemet var for Karups vedkommende, at vi i modsætning til flertallet af arkiver i kommunen skulle betale for el, varme, rengøring, alarm og udendørs arealer, i alt ca. 30.000 kr. Jeg klagede derfor med det samme og brugte virkelig meget tid på sagen, men først på årets sidste arbejdsdag lykkedes det gennem museumschefen at indgå en ny aftale, så vi fremover kun betaler for alarmen. Derfor får den nye leder løn for 4 timer om ugen i stedet for det beskedne honorar, der ellers ville være en følge af harmoniseringen.

Et velfungerende arkiv med dygtige frivillige og et pænt tilskud gennem kalenderne

Som de foregående år har jeg også i 2018 fundet billeder og skrevet tekster til en kalender, som giver et pænt tilskud til driften af arkivet, og som efterhånden er en tradition. I alt er det i årenes løb blevet til 216 billeder, alle med en udførlig tekst, så de samlet udgør et lokalhistorisk opslagsværk, som jeg i øjeblikket er ved at få bundet ind, for at det kan bevares for eftertiden. 2018 har alt i alt været et meget travlt år, hvor jeg har brugt det meste af min tid på lokalhistorie. Men det er som bekendt lysten, der driver værket, og i over halvdelen af de 24 år, jeg har været arkivleder, har jeg ikke haft nogen hjælp overhovedet med registrering o.a. Modsat i dag, hvor der foruden avisudklipsholdet er tre dygtige hjælpere, som registrerer, samt to slægtsforskere, som gør materiale klar til en kildeviser på arkiv.dk. Her er der i 2018 lagt 280 billeder ud, så vi nu har 1990 billeder og 358 arkivfonde på siden. Desuden har vi et moderne IT-udstyr, så det er alt i alt et velfungerende arkiv, jeg overlader til den nye leder, Kate Nielsen.

Inger Merstrand, arkivleder